

FESTIVALOVÝ DENNÍK

artfilm

FORZA

MESTO
TRENČIANSKE
TEPLICE

TRENČÍN

KÚPELE
TRENČIANSKE
TEPLICE

Pravda

artfilmfest
INTERNATIONAL FILM FESTIVAL
TRENČIANSKE TEPLICE
TRENČÍN

utorok 24. júna 2014

22. Art Film Fest

číslo 4 • ZADARMO



foto: Radovan Stoklasa

Televíziám chýba odvaha

Načo by som čítal noviny, v ktorých píšú to, s čím súhlasím, odpovedal vraj Alan Clarke, keď sa ho pýtali, prečo si kupuje pravícové bulvárne noviny ako Daily Mirror alebo The Sun. V sekcii venovanej filmárom, ktorý skúmal násilie či odcudzenie v britskej spoločnosti, uvádza Art Film Fest šesť jeho diel. Jeho dcéra Molly Clarke hovorí, že jej otec chcel nakrúcať filmy, ktoré v divákovi prebúdzajú myslenie.

Stratili sa problémy britskej spoločnosti, ktoré skúmal váš otec vo filmoch v 70. a 80. rokoch?

Jeho filmy sú, myslím, stále veľmi aktuálne. A niektoré z problémov, ktorým sa venoval, ako napríklad násilie v spoločnosti či priepasť medzi strednou triedou a ľuďmi, ktorí sa živia manuálnou prácou, sa ešte zhoršili. Pretrvala tiež trpkosť, ktorú medzi Britov zasial thatcherizmus.

Mal váš otec pocit, že svojou prácou tieto problémy pomáha riešiť?

Mám pocit, že nakrúcal, lebo sa chcel k niektorým problémom vyjadriť a chcel, aby sa o nich hovorilo. Nikdy som ho nepočula povedať, že by chcel zmeniť spoločnosť. Myslím, že chcel upriamiť pozornosť na to, o čom si myslel, že to ľuď zaujíma alebo že by ich to zaujímať malo.

Aký bol v súkromí?

Neuveriteľne zábavný. Pamätám si, že na to často na prvom mieste spomínali aj ľudia, ktorí s ním pracovali. Ale bol aj vážny. Filmy bral veľmi vážne a v spoločnosti bol veľmi zábavný.

Doma niekedy hovoril o práci?

Nebol ako iní filmári, ktorí majú svoju partiu a donekonečna v nej dokážu hovoriť o filmoch. Žil životom obvyčajného človeka; veľmi obvyčajný život. A ja som bola dieťa, chcela som ocka a chcela som sa s ním hrať. Až keď som bola staršia, hovorili sme občas o filmoch. Ale nikdy sme ich nerozoberali.

Nebol teda Alan Clarke v súkromí bojovník, ktorý by prežíval spoločenské nespravodlivosti a hrozby?

Pochádzal z robotníckych pomerov z Liverpoolu, takže silno prežíval sociálnu nespravodlivosť aj politiku. Rozčuľovali ho rozhodnutia vlády Margaret Thatcherovej, ktorá vládla v Británii v 80. rokoch. Ale tiež mal rád súkromie a aj si ho strážil.

A prečo nakrúcal v prvom rade pre televíziu?

Myslím, že na ňu nedal dopustiť, pretože mu poskytovala slobodu. Kedysi bolo televízia médiom demokracie, ľudia ju sledovali v obyvačke a bez toho, že by museli zaplatiť za lístok do kina. Zároveň bola

miestom, kde sa mohli filmári naučiť remeslu a naštartovať v nej svoju kariéru. Napokon Stephen Frears či Ken Loach, ktorí patrili k otcovej generácii, tiež začínali v televízii. **Ale potom nakrúcali pre kiná. Váš otec zopár takých filmov tiež nakrútil, ale televízii zostal verný.**

Určite sa mu páčili možnosti televíznej technológie, formát obrazu a rýchlosť televíznej produkcie. Vždy, keď dokončil jeden film, hneď sa vrhal na ďalší. A z niekoľkých produkcií pre kiná aj vycúval, keď napríklad zistil, že by si nemohol vyberať herecké obsadenie.

Vy ste sa produkcii dokumentov začali venovať, lebo on bol filmár?

Asi to zohralo dôležitú úlohu. Pamätám si, ako nakrúcal dokument a odhalil, že britská vláda obchoduje s juhoafrickým režimom apartheidu, čo zakazovali sankcie. A keď som sa s ním pri nakrúcaní dostala do mimovládnej organizácie, ktorá sa venovala boju proti apartheidu a videla som tam obrazy, na ktorých buldozéry búrali domy černochovo na periférii, povedala som si, že na toto by som chcela upozorniť.

Ako sa odvtedy zmenila televízia?

Myslím, že dnes by nejaká televízia iba ťažko odvysielala filmy, aké otec nakrúcal. Na to už televíziám chýba odvaha.

Juraj Fellegi

Život filmu je krátky

Pri krátkom filme ešte kratší. Pokusy o festivalovú súťažnú prezentáciu výberu zo svetovej i domácej krátkometrážnej tvorby na Slovensku sú stále nedostatočné a nekoncepcné (opakovanie známych titulov). Krátky film si zaslúži samostatnú veľkú platformu na predstavenie aktuálnej ročnej produkcie – plus profily tvorcov, tematické bloky, retrospektívy.

Medzinárodná súťaž krátkych filmov na Art Film Feste je výberom len toho najlepšieho z tvorby minulého roka (filmy do 30 minút). Zameriava sa najmä na fikcie a animácie, menej na dokument. Priestor šiestich blokov s takmer štyrmi desiatkami filmov v programe je ale príliš úzky.

Aj u nás sa spomína nacionálna či štýlová (formálna) rozmanitosť krátkého filmu, nevidíme však omnoho dôležitejší potenciál krátkého filmu ako „predstupňa“ dlhometrážnej hranej tvorby. Úporne hľadáme – a často len opakujeme – hrané debuty, čakáme v rade na už objavených režisérovo debutantov, pritom mnoho skautov veľkých festivalov ich „zarodky“ (filmov i tvorcov) hľadá už vo svete krátkého filmu.

Z tvorcov, ktorých krátke filmy sme uviedli na Art Film Feste a následne sa presadili dlhými debutmi na festivaloch, si z poslednej doby spomínam na Runara Runarssona (Volcano) alebo Paula Wrighta (For Those in Peril).

Viac pozornosti krátkemu filmu, nielen na úrovni formálnej zmienky na tlačovej konferencii, by mohlo okrem spetrovania programovej ponuky znamenať aj viac dobrých dlhých súťažných filmov. Dokázali by sme predĺžovať životnosť filmu...

Martin Kaňuch
zostavovateľ Medzinárodnej súťaže krátkych filmov



3 OTÁZKY PRE...

Na Art Film Feste sú zombíci



Petra Neved'ala

Stovku slovenských a českých filmov chce pri spustení v polovici júla ponúknuť na internete nový portál Kinocola, ktorý má dnes prezentáciu na AFF. Jeden z jeho zakladateľov, hovorí, že producenti tento projekt vítajú.

Prečo ste sa rozhodli spustiť portál s ponukou video-on-demand, teda video na požiadanie, ktorý poskytuje používateľom internetu sledovať film podľa vlastného výberu z ponukového zoznamu?

Takéto platformy sú jednou z ciest, ako predĺžiť životnosť filmu a udržať ho v kontakte s divákmi. Keďže ako producenti vnímame chýbajúcu, v lepšom prípade nedostatočnú distribúciu slovenských filmov, rozhodli sme sa zamerať naše úsilie aj na ňu. Chceli by sme vybudovať platformu, prostredníctvom ktorej by sa slovenské a české filmy mohli dostať aj do zahraničia.

Čo teda ponúknete v Kinocola divákovi?

Otváracím filmom bude Slovensko 2.0. Chceme sa zamerať na slovenskú a českú kinematografiu kompletne, teda ponúkať hrané filmy, dokumentárne, animované, krátke, ale aj televízne seriály. Spojiť obe kinematografie sa nám zdá logické pre množstvo koprodukcii, blízkosť jazyka, spoločnú minulosť. Na úvod by sme chceli ponúkať okolo sto titulov a každý týždeň pridávať ďalšie. **Neohrozi takýto portál už i tak tristnú návštevnosť slovenských filmov v kinách?**

Filmy plánujeme na portáli podporovať trailerami, teaserami, filmami o filmoch, kampaniami pri vstupe do kinodistribúcie. Portál by teda mohol návštevnosti filmov v kinách aj pomôcť. Problém by mohol vzniknúť, keby bol film uvedený zároveň aj v kinách, aj na internete. Ale ak to bude s malým časovým posunom, nemyslím si, že bude portál brať divákov z kín. (K12)

Smrteľná sovietska nákaza. Pionierky s červenou šatkou jačia od hrôzy. A žiaci na brannom cvičení sa menia sa zombíkov. Všetci si navzájom žerú hlavy a kúšu sa. Boj o záchranu života v útrobach školy sa začína. Motorové pily vrčia, aj brokovnice sú nabité.

Vo filme Socialistický zombi mord sa leje veľa krvi. Filmovej. Akčný béčkový horor sa divákovi predstaví dnes vo festivalovej premiére o 23.59 h v Kine Prameň. Po prvýkrát v histórii Art Film Festu premietne sekcia Nočná prehliadka slovenský film.

Socialistický zombi mord sa zo slovenskej filmovej produkcie vymyká azda vo všetkých smeroch. Nie je nakrútený profesionálmi, ale vznikol v dielni amatérskych filmárov z peziňského združenia Tichý dom. Nie je financovaný zo žiadnych štátnych grantov, ale zaplatili si ho sami nadšenci a ich kamaráti. A nehrajú v ňom profesionálni herci, ale tvorcovia vyberali z vyše 300 fanúšikov, čo prišli na konkurz.

Nuž a jednoznačne sa vymyká šialenou zápletkou.

„Amatérskych filmov vzniká na Slovensku na rozdiel od Ameriky veľmi málo. Vydržia pri ňom len najväčší fanatici. Náš film vznikol čisto z nadšenia a zaťatosti tvorcov, ktorým ako odchovancom na akčných a hororových filmoch chýbal zaujímavý slovenský film tohto žánru,“ povedal Rastislav Blažek, jeden z členov filmového spoločenstva Tichý dom.

Dej vôbec prvého zombie filmu v domácej kinematografii sa odohráva počas socializmu. Tajný experiment so smrteľnou nákazou, ktorá mala slúžiť na zneškodnenie imperialistického nepriateľa, sa vymkne spod kontroly a počas invázie sa dostane nedopatrením na Slovensko. A jedného dňa ho použijú na brannom cvičení. Školský deň sa mení na boj s agresívnymi nakazenými zombie spolužiakmi a podlým školníkom, ktorý sa snaží aféru utuľtať.

„Tento rok sme sa akosi podvedome a samovoľne rozhodli trochu

pozmeniť jednostranné žánrové zameranie. Nebudeme zaspávať len so spomienkami na striekajúcu krv a kotúlajúce sa hlavy. Skôr s úsmevom na tvári. Neobídeme však ani napätie a triler,“ povedala Ivana Petříková, zostavovateľka sekcia Nočná prehliadka, ktorej filmy sú so začiatkom minútu pred polnocou už tradične bodkou za každým festivalovým dňom.

Sekcia neopomenie ani Majstrovstvá sveta vo futbale, ktoré sa hrajú práve počas Art Film Festu, a divákovi ponúkne vo štvrtok v Kine Prameň futbalové zombie „besnenie“ v podobe šarmantnej a humornej francúzskej snímky Zápas smrti režisérov Thierryho Poirauda a Benjaminu Rochera, ktorého film Horda sa už v Nočnej prehliadke ocitol pred niekoľkými rokmi.

A definitívnu bodku za Art Film Festom dá v piatok minútu pred polnocou britsko-írsky komédia Frank, v ktorej divákov prekvapí netradičná úloha slávneho herca Michaela Fassbendera. **Zuzana Kizáková**



Z filmu Socialistický zombi mord

FILMOVÉ TIPY NA DNES

Pelo Malo – Nanič vlasy
10. h, Kino Prameň, Trenčianske Teplice



Príbeh, v ktorom 9-ročný Junior prekračuje jednu z hraníc dospelovania, keď prejaví odvahu byť sám sebou. A zároveň obraz rasizmu a sebanenávisťi v kultúre Latinskej Ameriky. Do školskej ročenky sa chce Junior odfotografovať ako obľúbený spevák, má však celkom iné vlasy. A jeho milovaná matka je proti. Od septembra v slovenských kinách.

Najhladanejší muž
10:45 h, Festivalové kino ODA, Trenčín

Nemecký špión sleduje podozrivého čečenského emigranta v Hamburgu a jeho vzťah s imigračnou právničkou. Keď odhalí teroristické sprisahanie, chce dvojicu využiť a odhaliť plány militantnej skupiny. Vo filme, ktorý nakrútil slávny režisér Anton Corbijn, si nedávno zosnulý Philip Seymour Hoffman, zahral jednu zo svojich posledných rolí.





foto: Pavol Gemeiner

Prvý slovenský horor? Komédia

Mala to byť senzácia. Vôbec prvý horor v dejinách slovenskej kinematografie. Navyše s celebritným obsadením. Pyco, Rytmus, Čekovský, kráska Pauhofová... Malo sa liať veľa krvi. A to rovno pod končiarimi Vysokých Tatier! Bol rok 2009, padla prvá klapka, bulvár písal, publikum čakalo.

Ale Fabrika smrti sa napokon nikdy nedokrútila a nikdy neuzrela filmové plátno. Zato dnes má na Art Film Feste svetovú premiéru Prvý slovenský horor. O 20.30 h v treňčianskoteplieckej Kúpeľnej dvorane však diváci nebudú jačať od hrôzy, ale budú sa schutiť smiať. Pretože Prvý slovenský horor je komédia!

Paradokument Prvý slovenský horor nakrútil Róbert Slovák, úspešný reklamný tvorca, ktorý mal ako debutujúci producent vyprodukovať Fabriku smrti. Ale keďže sa mu to nepodarilo, rozhodol sa aspoň nakrútiť film o filme, ktorý nebol nikdy nakrútený a zahrať si v ňom sám seba - neúspešného producenta.

„Moja úloha bola zohnať prachy. A som si hovoril, však to je ľahké, 15 – 20 miliónov dám dokopy, nie?

Ved' v pohode. Ale nedal som,“ hovorí na úvod Prvého slovenského hororu Slovák. Odhaľuje vtipné scény z kastingu na hlavné roly Fabriky smrti, hovorí, ako sa mu naň hrnuli celebrity a ako si vďaka ich účasti vo filme sľuboval rýchly príliv sponzorov. Divák vidí jačiacu Pauhofovú aj vrieskajúceho Pyca. Isto sa zasmieje na hereckom výkone rapera Rytmusa. Producent nanovo a s pridanou dávkou humoru rekonštruuje s pomocou herca Ludwiga Bagina stretnutie so sponzormi, ich požiadavky a jeho prísľuby. A divák sa už od začiatku filmu dobre zabáva. „Prepísal som reálne zážitky, tie naozaj zlé vynechal, tie vtipné dopísal. Je to viac komédia ako horor. Alebo taký paradokument. Hraný, keďže sa to celé prakticky nakrútilo nanovo. V niektorých momentoch však divák netuší, či sa pozerá na skutočné situácie, alebo je to celé zahrané,“ vysvetľuje na svojom blogu Slovák.

„Keď som pred viac ako desiatimi rokmi na festivale v Karlových Varech videl film o filme, ktorý sa nenakrútil, výborne som sa bavil. Mla-

dí filmári nakrúcali snahu starého montypythonovca Terryho Gilliana vyprodukovať film o Don Quijotovi, čo sa mu nikdy nepodarilo,“ vysvetľuje svoju inšpiráciu Slovák.

Jeho film, ktorý miestami pripomína naozaj dobrý stand-up, vtipne vystavaný a stále gradujúci, je príjemným osviežením slovenského filmu. Aj preto, že je humorný.

„Je to film o tom, že aj z nevýhody sa dá urobiť výhoda. Ak máte trochu nadhľadu a neberiete sa vážne, dokázate sa aj na neúspech pozrieť z úplne iného uhla. Vyžmýkať z neho čo najviac pozitívneho. Trochu ako Don Quijote som bojoval s veternými mlynmi. Je to však úprimný a otvorený film o tom, ako rôzne sa dá čeliť nepriazni osudu. Ak naozaj chcete. Ja som chcel,“ uzavrel Slovák.

A hoci od dôb prvej klapky Fabriky smrti vzniklo už viacero „prvých“ slovenských hororov, rozhodol sa Slovák nazvať tento svoj film Prvý slovenský horor. „A tak som teda nakoniec predsalen producentom Prvého slovenského hororu stal,“ dodal. **Zuzana Kizáková**

STRUČNE

DJ Vec a Martin Valihora vystúpia o 22. h vo Festivalovej kaviarni Kursalon v Trenčianskych Tepliciach. Jedinečný projekt spája krstného otca slovenského hip-hopu, ktorý v ňom nielen rapuje, ale aj mixuje, a popredného bubeníka, ktorého rytmy chce ochutnať azda každý.

Filmový kabinet deťom odpovie divákovi z prvého stupňa ZŠ na otázky „Čo je to animácia?“ a „Ako vzniká animovaný film?“. Vzdelávací projekt Asociácie slovenských filmových klubov vyvrcholí premietaním pásma filmov Malý Virvar. Školské predstavenie sa začína o 9.30 h v RTVS ArtKine Metro v Trenčíne. (ml)

13. h – v RTVS ArtKine Metro uvedie režisér Emil Langballe súťažný krátky film Plážový chlapec a režisér Alexei Dmitriev krátky film Tieň tvojho úsmevu

16. h – v RTVS ArtKine Metro uvedie režisér Benoit De Clerck krátky súťažný film Hlad a režisér Even Hafnor Peniaze späť, prosím!

17. h – v Cinemaxe D uvedie herec Yerbolat Yerzhanov súťažný film Vlastníci

18.30 h – v Kine Prameň uvedie producent Miloš Lochman a herečky Klaudia Dudová a Mária Ferencová-Zajacová súťažný film Cesta ven

20.30 h – v Kúpeľnej dvorane uvedie režisér a producent Róbert Slovák a herec Ludwig Bagin Prvý slovenský horor

23.59 – v Kine Prameň uvedú tvorcovia Rastislav Blažek, Roman Mališka, Peter Čermák, Milan Pucher, Igor Kovács Socialistický zombi mord

Cesta ven
18:30 h, Kino Prameň, Trenčianske Teplice



V slovenskej premiére uvádza Art Film Fest snímku, s ktorou sa česká kinematografia po 16 rokoch vrátila do Cannes. Mladá Rómka bojuje s predsudkami a pocitom opovrhnutia. Hľadá spôsob ako prežiť, pretože úrady ani rómka komunita jej nevedia pomôcť. Do hlavných úloh obsadil režisér nehercov a nakrúcal v reálnom prostredí.

Je ťažké byť bohom
20:00 h, Cinemax D, Trenčín

Podľa románu slávnych ruských sci-fi autorov, bratov Strugackých nakrútil režisér Alexej German svoje posledné a životné dielo. Príbeh sa odohráva na militaristickej planéte, kde je civilizácia na úrovni stredoveku, nepozná krásu, etiku ani morálku. Práve tu pôsobí vedec, ktorý ma všetko zaznamenať, ale nič neovplyvniť.



Möbius
21:45 h, Festivalové kino ODA, Trenčín



Drámu otvára obraz pomstychtivkej manželky, ktorá chce neverného manžela pripraviť o to, čím ju zneuctil. Svoje dielo vystaval Kim Ki-duk bez dialógov, iba z filmových obrazov, z ktorých skladá príbeh s prvkami antickej tragédie. Najslávnejší kórejský filmár v snímke spojil sexuálne násilie s temným humorom. (sla)



Päťčlenná porota, ktorá rozhodne o víťazoch Medzinárodnej súťaže hraných filmov, v kompletnej zložení. Sprava: afganská herečka Wazhma Tota Khil, slovenský režisér a producent Mátyás Prikler, rumunský herec Răzvan Vasilescu, maďarský režisér Szabolcs Hajdu a český režisér Radim Špaček. foto: Radovan Stoklasa

Television lacks bravery

“Why should I read something I already agree with?” reportedly responded Alan Clarke when asked why he bought right-wing tabloids like the Daily Mirror and The Sun. Art Film Fest is screening six of his films in a section dedicated to the director, who probed violence and alienation in British society. His daughter Molly Clarke says he wanted to make films that would make people think.

Have the problems in the UK changed since the times when your father portrayed them?

His films seem to me very relevant today, and I think that some of the things he worried about – selfishness, a certain brutality in society, the divide between the working and middle classes – are just becoming greater. And I think there is a harshness in British society which he was wary of, and which is a product of Thatcherism. **Did he have the feeling that his work was changing society?**

I think there were certain things that he wanted to say, that he wanted people to talk about. He never talked about wanting to change policy, but I think he wanted to highlight things that he thought people were discussing, things people wanted to talk about.

What was he like in private?

He actually was an incredibly funny man. He made very serious films, but he was very funny, silly company to be around. One of the first things people he worked with said was how funny he was. But he was serious about his filmmaking.

Did he ever talk about film and his work at home?

When you are a child, you don't want to sit around and speak about those things – it's your dad and you want to have fun with him. As I got older, we spoke about things to a certain extent. We talked about films, but we never analysed them. He wasn't like other filmmakers who have

groups around who always talk about films. He had a very ordinary life.

So in private Alan Clarke wasn't a crusader, living and breathing social injustice and menace?

He came from a very working-class background in Liverpool, so he was very concerned and interested in injustice, social issues and politics. But he was also a private man; his private life was very secret.

Why did he focus on productions for television?

I think that what he loved about TV was that it gave him a certain freedom. It was a democratic medium at that time; it wasn't just for people who gave money to get to the cinema. At the same time, in the 70s TV was the place where you could establish your career and make drama. Stephen Frears started there, Ken Loach...they were contemporaries. **Then he made a few films for the cinema, but he remained faithful to television.**

I think he was also interested in the technical aspects of TV. It was different from filmmaking in the screen format, and TV went straight to people's sitting rooms. He could make things quickly; whenever he finished a film he was on to the next project. He was wary of giving up that creative control [in cinematic productions], for example casting, which was very important to him.

Did you become a documentary filmmaker because of your father?

I think probably yes. I remember he made a documentary about the trade between the British and South African governments in the times of apartheid, despite the sanctions. I remember going to one of the organizations campaigning against apartheid and seeing footage of bulldozers bulldozing down buildings in townships, and I was so shocked that I wanted to highlight that.

How has the industry changed since his times?

I don't think you would get the films he made onto TV today. I don't think there is the bravery in TV anymore.

Juraj Fellegi

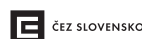
Festival sa koná pod záštitou a s finančnou podporou predsedu vlády Slovenskej republiky

Festival finančne podporil  AUDIOVIZUÁLNY FOND

Hlavní reklamní partneri



Reklamní partneri



Oficiální prepravcovia



Logistický partner

Partneri



Oficiálny dodávateľ

Hlavní mediální partneri



Mediální partneri

